

ćanjima, priznao ga je za svoga vladara. Zaklevši se jedanput na vjernost, Crnogorci ga nijesu izdali, nijesu ga predali ruskim izaslanicima, nijesu ga izdali Turcima, koji su s oružjem tražili da ga svrgnu, nijesu se prepali prijetnji Venecijanske republike, i ostali su vjerni svom vladaru, bez obzira na njegovo despotско vladanje, na koje oni nijesu bili navikli.

Šćepan Mali – pod tim imenom je bio poznat samozvamac – uradio je ipak mnogo dobroga Crnoj Gori. Zaustavio je međuplemenske sukobe, predupređujući ih ostrim kaznama, proširio je svoja vladarska prava, donio zakone, iako nepisane, ali je svoju vladavinu okaljao mnogim surovim postupcima, posebno hapšenjem mitropolita Save. Uz to, u to vrijeme Crna Gora je neobično stradala od čestih napada Turaka. Postigavši vlast prevarom i prestupima, Šćepan je završio svoj život izdajom, kojoj, međutim, nije sklon nijedan Crnogorac. Njegov sluga, Grk, odsjekao mu je pri spavanju glavu i za velike pare prodao je skadarskom paši. Tada je Šćepan Mali već bio bez vlasti i slijep, ali samo njegovo ime ulivalo je strah Turcima.

Upravu Crnom Gorom 1782. godine preuzeo je mitropolit Petar Petrović...”

“Odjeća Rišnjana najživopisnija je u cijeloj Boki, odlikuje se originalnošću, ako ne i ljepotom. Ona je zelene ili crvene boje, dolamice su opšivene zlatom ili srebrom. Dimije su široke kao i kod ostalih Bokelja, i završavaju se na koljenima. Ali njihov kroj nije tako ružan, ili se to možda čini zato što su ukrašene bogato urađenim dokoljenicama, koje se tijesno pripijaju uz nogu. Odjeću Rišnjana dovršava turski fes, umjesto bokeljske kapice, i oni se njime ponose, ističući da su mu za porijeklo dužni Rimljanima. Vjerovatno je da su taj fes oni prije prihvatili od Španaca, u vrijeme njihovog kratkog boravka u Boki, modifikujući ga svojom prvobitnom kapom, zajedničkom svim ovdašnjim stanovnicima.”

*Jegor Petrovič Kovaljevski (1841),
ruski rudarski kapetan*